

ต้นลึก

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหารธรรม วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๓

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “ลูกเห็นหลวงปู่”

ลูกขอกราบขอขมาพระรัตนตรัย ขอขมาหลวงปู่ และกราบขอขมาหลวงปู่มน หากมีสิ่งใดที่ลูกผิดพลาดไป ลูกขออาราธนาธรรมจากหลวงปู่เทศน์สอนลูก เพื่อขอโอกาสได้แก้ไขตัวเองต่อไป

คือว่าลูกนั่งสมาธิอยู่ที่บ้านตามปกติ วันนี้คำบริกรรมไม่ต้องฝันมาก ท่องได้เรื่อยๆ ไม่ส่งออก รู้สึกมีความสุขในใจนิดๆ อยู่ดีๆ ลูกเห็นหลวงปู่มนตรงหน้า มีไฟไหม้แบบลูกโซนแรงมาก ไฟนั้นออกมาจากภายในองค์ท่าน ออกทางปาก ทางหูด้วย ด้วยความตกใจลูกเลยลืมตาคลานเข้าไปกราบขอขมาท่านที่หึงพระ ลูกมีอาการตัวสั่นและเหมือนจะเหนื่อยอยู่เล็กๆ ไม่ทราบว่าเป็นดีหรือทำผิดสิ่งใดไป ลูกขอโอกาสได้ฟังธรรมจากหลวงปู่ผู้เป็นร่มโพธิ์และเผื่อว่าจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังท่านอื่นด้วยครับ

ตอบ : นี่คือการถามเภา คำถามว่า ถ้าเราอนฝันๆ นอนฝันมันคือเรื่องสุดวิสัย คนเวลานอน เวลามันฝัน ฝันเห็นสิ่งใดไปแล้ว สิ่งนั้นมันเป็นมิติที่ ๕ ที่ ๖ เขาว่ากันไปนะ ถ้ามันเป็นคนที่ มีสติสัมปชัญญะพร้อม นี่เวลาเป็นความฝัน

แต่ถ้าเป็นนั่งสมาธิ นั่งสมาธิๆ เภานั่งสมาธิกันเพื่อความสงบของใจ เภานั่งสมาธิกันเพื่อความ สุขใจ เพื่อความสุขของเรา เภานั่งสมาธิเพื่อบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าเรา นั่งสมาธิ ถ้ามันเป็นสมาธิแล้วเราจะฝึกหัดใช้สติปัญญาเพื่อแก้ไขกิเลสของเรา นี่คือการนั่งสมาธิ

แต่เวลานั่งสมาธิไปแล้วเวลามันรู้มันเห็นของมันเงิ เวลามันรู้มันเห็นของมันเงิ สิ่งที่เราเห็นนี้ เวลาเห็นภาพหลวงปู่มน แล้วเห็นหลวงปู่มนมีไฟลุกโชนออกมาจากในตัวของท่าน ออกจาก

ปาก ออกทางหู ตกใจมาก คิดว่าเราทำความผิดพลาดสิ่งใด เราไปสบประมาทครูบาอาจารย์
อย่างใดมันถึงเกิดอาการแบบนี้

ไม่ใช่

เวลาเราทำความผิดพลาดสิ่งใด ถ้าเราสบประมาทนะ มันเป็นกรรม ตีเตียนพระอริยเจ้า
สิ่งต่างๆ มันเป็นบาปเป็นกรรมทั้งสิ้น เวลาเป็นบาปเป็นกรรมมันก็ให้ผลเป็นความทุกข์ความ
ยากนูนนะ

แต่ถ้ามันเป็นความจริงๆ ความจริงเวลาคนนั่งสมาธิภาวนาขึ้นมา จิตสงบมันก็แสนยาก
จิตสงบ ความสงบระงับอันนั้นนะมันเป็นบุญกุศลอันหนึ่ง แล้วถ้ามันรู้มันเห็นสิ่งใด เห็นนิมิตๆ
เห็นนิมิตแล้ว ถ้ามันเป็นนิมิตสิ่งที่ว่ามันควรแก้ไขก็ต้องแก้ไข ถ้าเห็นนิมิตแล้วเราวางอันนั้นซะ
เรากลับมาที่พุทโธ สิ่งนั้นมันจะดับหมด แล้วถ้าเห็นนิมิตไปแล้ว มันเป็นจิตนิสัย คือมันเป็นเวร
เป็นกรรมของสัตว์โลกนั้นแหละ

แต่การเห็นอย่างนี้ การเห็นอย่างนี้เขาบอกเขากลัวมาก กลัวจนตัวสั่น ตกใจมากกว่าเรา
ทำผิดพลาดสิ่งใด

แต่ในความเป็นจริงของเรานะ เป็นบุญ การรู้การเห็นต่างๆ มันเป็นบุญกุศล เป็นบุญ
กุศลนะ เวลาคนที่ประพฤติปฏิบัติ หรือแนวทางปฏิบัติ แนวทางนะ เขาจะลึกถึงองค์พระ ตั้งองค์
พระไว้ต่อหน้าแล้วเพ่งองค์พระ เวลาตั้งองค์พระเสร็จแล้วขยายส่วนแยกส่วนขององค์พระนั้น ถ้าจิต
มันสงบระงับได้ ตั้งองค์พระๆ

แต่เวลาเรานั่งสมาธิ ใครนั่งสมาธินะ ถ้าจิตสงบนะ เห็นพระพุทธรูป บางคนเห็น
พระพุทธรูปเจ้า ว่าอย่างนั้นเลยละ แล้วมันเห็นอย่างไรละ

นี่ภาพนิมิตใจ ถ้าภาพนิมิต นิมิตคือเครื่องหมายบอกความรู้ความเห็นอันนั้นใจ ถ้า
ความรู้ความเห็นอันนั้นมันเป็นอำนาจวาสนาบารมีของคนถ้ามันรู้มันเห็นนะ มันอยู่ที่ความตื่น
ลึกหนาบางของคนมากน้อยแค่ไหน

เรื่องความฝัน มันย้อนกลับไป ถ้ากรณีอย่างนี้ ถ้าเป็นผู้ที่มีหลักใจแล้ว อย่างนี้มันเป็น การบอกเลยละ บอกว่าหัวใจมันมีบุญกุศลมากน้อยแค่ไหน แล้วมันเจริญเติบโตไปได้อย่างไร ได้อย่างไร

เวลาได้อย่างไรนะ เวลาผู้ที่ประพาศปฏิบัติใหม่ แม้แต่หลวงปู่มั่นๆ ในประวัติหลวงปู่มั่น ก่อนออกประพาศปฏิบัติท่านนั่งสมาธิไปแล้วท่านเห็นของท่าน เห็นของท่านนะ ก้าวข้ามขอบ ภาวนาชาติ ขอนภาวนาชาติ ภาวนาของเราก้าวข้ามได้ ก้าวข้ามไปได้แล้วนะ ไปชี้มาขาวเข้า ไปถึงตู้พระไตรปิฎก ยังไม่ได้เปิด ถ้าเปิด ยังมีคุณสมบัติมหัศจรรย์กว่านี้อีก เวลาหลวงตาท่าน จะออกประพาศปฏิบัติ

เวลาเราจะออกประพาศปฏิบัติคือเราปุณฺณ ปุณฺณคนหนามันจับต้องสิ่งใดมันเชื่อใจ ไม่ได้ทั้งสิ้น พอเชื่อใจไม่ได้ทั้งสิ้น มันจะรู้มันจะเห็นสิ่งใดมันก็รู้เห็นแบบโลก ทางวิทยาศาสตร์ นะ ไม่ให้เชื่อความฝัน ความฝัน ฝันมันเกิดมาจากไหน ความฝันมันเป็นสิ่งจินตนาการของจิต ที่เชื่อถือไม่ได้ นี่ทางวิทยาศาสตร์ใด ทางวิทยาศาสตร์เขาต้องเชื่อเหตุเชื่อผล เชื่อเหตุเชื่อผลมันก็ เชื่อเหตุเชื่อผลทางวิชาการนั้น นั่นทางวิทยาศาสตร์

แต่เวลาทางธรรมๆ ทางธรรมหมายถึงกิเลสต้นหาความทะยานอยาก คือสันดานของ คน คือจิตนิสัยของคน คือความรู้สึกของคน มันจะเข้าไปสู่จิตอันนั้น

มันจะพิสูจน์สิ่งใดละ มันมีลัทธิศาสนาความเชื่อต่างๆ ร้อยแปด มีความเชื่อ ความเชื่อ คือความเชื่อ ความเชื่อแก้กิเลสไม่ได้

เวลาพระพุทธานุสา คือ สมาธิ ปัญญา มันเป็นความเชื่อหรือไม่ละ มันต้องเป็นการ ผูกพัน เวลาจิตของตนให้มีหลักมีเกณฑ์ จิตของตนตั้งมั่น จิตของตน คำว่า “ตั้งมั่น” ไม่ให้กิเลส หลอก ไม่ให้ใครหลอก แล้วถ้ามันเป็นจริงๆ มันจะเป็นจริงขึ้นมาในหัวใจนั้น

เวลาหลวงตาท่านจะออกประพาศปฏิบัติท่านก็เสี่ยงทาย ถ้าออกไปปฏิบัติแล้วมันจะ ได้ผลหรือไม่ได้ผล เวลานั้นสมาธิไปให้เป็นภาพนิมิตก็ได้ ถ้าไม่เห็น ให้นอนแล้วฝันก็ได้

เวลาภาวนาแล้วไปนอนฝัน ฝันว่าท่านเหาะลอยไปมหานคร ๓ รอบ อืม! มันเป็นความ อบอวน เป็นความอุ่นใจว่า เออ! เราก็มีอำนาจวาสนา นิमित ภาพนิมิตความฝันนั้นก็บอกไว้แล้ว

ว่าเรามีหนทางที่จะไปได้ แต่เวลาไปปฏิบัติสมบุกสมบันเกือบเป็นเกือบตาย เกือบเป็นเกือบตาย แต่ก็ชนะกิเลสมาได้ไง

นี่พูดถึงความฝัน เราจะบอกว่า ถ้าเราเป็นปุถุชน เรายังมีกิเลสอยู่ มันไว้ใจเชื่อใจสิ่งใดไม่ได้ แต่ถ้ามันเป็นนิมิต มันเป็นความฝัน มันเป็นเรื่องสุดวิสัยที่ใครจะไปควบคุมได้ เราไม่ได้ตบแต่งเอง เราไม่ได้คิดสิ่งใดเอง มันเกิดขึ้น เกิดขึ้นด้วยบุญอำนาจวาสนากรรมมีของตน มันอยู่ที่ความว่าต้นลึกหนาบานมากน้อยแค่ไหน ถ้ามันลึกซึ้ง ผู้ที่รู้ผู้เห็นต่าง ๆ อันนั้นก็เห็นโดยภวสวะ โดยภพ โดยสัญญาตญาณนะ

แต่เวลาครูบาอาจารย์เวลาท่านประพฤติปฏิบัติไปแล้ว คุณสิ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระโมคคัลลานะนั่งสมาธิอยู่นี้สัปหงกโง่งง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปโดยฤทธิ์ คู้แขนเข้า เขยียดแขนออก ไปถึงที่แล้ว ความเร็วของจิตที่มันเป็นไปได้ การที่ว่ากำหนดจิตแล้วสิ่งที่รู้ได้ นั่นเป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติไปแล้วมีพื้นฐานความสามารถในใจของท่านที่ท่านทำของท่านได้ อย่างเช่นหลวงปู่มั่น

หลวงปู่มั่นนะ เวลาที่หลวงปู่ฝันท่านขึ้นไปกราบท่านที่เชียงใหม่ แล้วไปประพฤติปฏิบัติกับท่านไง อยากจะไปเที่ยวป่า อยากจะไปเที่ยวป่า คิดอยู่ที่นั่นนะ

“ไปเที่ยวที่ไหน ไม่ต้องไป ที่นี้ดีที่สุด”

เพราะพระปฏิบัติพอมันเห็นป่าเขา มันเห็นบรรยากาศ แหม! มันน่าไปมากเลย แต่เวลาท่านให้อยู่ใกล้ตัวท่าน ให้อยู่ปฏิบัติกับท่าน มันก็คิดอย่างนั้นนะ เข้าขึ้นมาท่านก็เอ็ด “จะไปไหน ที่นี้ดีที่สุด ที่นี้ดีอยู่แล้ว”

เวลาถ้าดีอยู่แล้ว มันก็พยายามกำหนดอานาปานสติ ทำความสงบของใจเข้ามา ทำความสงบของใจเข้ามา แล้วใช้ปัญญาพิจารณาของท่าน เวลาจิตมันลง ท่านบอกเวลาจิตมันลงนะ ลืมตาไป ตาหลวงปู่มั่นจ้องอยู่ตลอดเวลา ลืมตาไป มันจนหมอบ หมอบกราบ หมอบ ไม่กล้า

นี่พูดถึงว่าเวลาครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติไปแล้ว คุณสมบัติของจิตของท่าน ผู้ที่มีอภิญญา เขาทำของเขาได้

แต่โดยปุณฺณๆ ทำอภิญญาได้ไหม ได้ แต่ทำอภิญญาแล้วมันเสื่อมไหม คนมีกิเลสในใจมันเสื่อม เพราะมันมีกิเลสในใจคอยยุคอยแหย่คอยหลอกคอยลวง มันคอยเบี่ยงเบนให้ผิดจากความเป็นจริง

แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเราท่านประพฤติปฏิบัติไปแล้ว ท่านละกิเลสก่อน ความอยาก ตัณหาความทะยานอยากในใจของตนมันโดนฆ่าโดนทำลายเบาบางลงบ้าง จนถึงที่สุด ทำลายจนตัณหาความทะยานอยากหมดสิ้นไป พอหมดสิ้นไป สิ่งที่มีมันเป็น ภาษาเราว่า มันจะเป็นธรรมชาติเลย มันเป็นธรรมชาติของท่านเลย

ฉะนั้น เวลาหลวงปู่ท่านกำหนดจิตมาดูหลวงปู่ฝั้น ท่านบอกว่าลืมตา เพราะหลวงปู่ฝั้นท่านเล่าให้หลวงตาพระมหาบัวฟัง เพราะว่ามันเป็นเรื่องส่วนตัวของหลวงปู่ฝั้นกับหลวงปู่มน

แล้วพวกเรารู้ได้อย่างไรละ

เรารู้เพราะหลวงตาพระมหาบัวท่านสนิทคุ้นเคยกับหลวงปู่ฝั้น แล้วหลวงปู่ฝั้น นี่เวลาธมฺมสาธุการ เอตมฺมกุศลมุตมฺ การสนทนาธรรมในผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ ความสามารถของจิตแต่ละบุคคลที่ได้ปฏิบัติมา นี่คือการประสพการณ์ของจิตนะ ทั้งชีวิตนะ แล้วเอามาคุยสนทนาแลกเปลี่ยนกันว่าใครมีความชำนาญมากอย่างไร ใครทำอย่างไร

หลวงปู่มนท่านกำหนดจิตดู หลวงตาท่านก็เป็น เวลาอยู่กับหลวงปู่มน หลวงปู่มนกำหนดจิตดูเลย เวลาไปทำข้าววัตร “มหา มหาภาวนาอย่างนั้นหรือ ผิดอย่างนั้นๆ มหาควรวางหัวใจไว้อย่างนี้ ทำอย่างนี้มันจะพัฒนาอย่างนี้”

นี่พูดถึงว่าถ้าครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติของท่าน แล้วท่านมีความสามารถที่จะกำหนดดูกันทางจิต สอนทางจิต มี มี แต่ต้องมีอำนาจวาสนาไหม ถ้ามีอำนาจวาสนาละ สิ่งนั้นเป็นการกระทำสิ่งนั้น

นี่พูดถึงว่าในเรื่องของวงกรรมฐาน ในการภาวนา เรื่องจิตที่มันสอนกันโดยนามธรรม มี แต่ส่วนใหญ่แล้วมันจะเป็นเรื่องภายใน แล้วภาษาเราละ เก็บไว้ลับสุดยอด ครูบาอาจารย์ของเราท่านเก็บไว้ลับสุดยอดเพราะอะไร

ไอ้พวกที่สัญญาจะมาฟังมาจำได้แล้วมันเอาไปอ้างไปอิงว่ามันทำได้ๆ มันก็เอาตรงนี้เป็นหัวเชื้อ ว่ากำหนดจิตอย่างนั้นจะเป็นอย่างนั้น ไม่เป็นหรอก ถ้าคนที่เขาทำได้ เก็บเป็นความลับสุดยอด เจียบ

แต่นี้เวลาหลวงตาพระมหาบัวท่านเขียนประวัติหลวงปู่มัน เขียนปฏิปทาพระพุทฺธคกรรมฐานฯ แล้วมันมีตัวจริง มันมีความจริง แล้วถ้าความจริง บุคคลคนไหนเป็นความจริงอันนั้น สิ่งที่เป็นความจริงๆ อันนั้น เามาเพื่อให้เห็นว่าการประพฤติปฏิบัติมันมีอยู่จริง แล้วจิตมันเป็นไปได้จริงๆ แล้วครูบาอาจารย์ที่ท่านตรวจสอบกันมันเป็นความจริง ถ้าเป็นความจริงอย่างนี้ นี่เป็นเรื่องธรรมดา มันเป็นเรื่องธรรมดาๆ นะ ธรรมดากับผู้ที่ประพฤติปฏิบัติไปแล้วจิตมันมีวุฒิภาวะเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป เรื่องอย่างนี้มันเป็นเรื่องธรรมดา เป็นเรื่องธรรมดาทั้งสิ้น

แต่ย้อนกลับมาที่คำถาม คำถามนี้ “ลูกปฏิบัติอยู่ดีๆ เห็นหลวงปู่มันมาอยู่ตรงหน้า มีไฟไหม้แบบลูกโซนแรงมาก ไฟนั้นออกมาจากภายในขององค์ท่าน ออกทางปาก ทางหู ทางหูด้วยด้วยความตกใจจึงล้มตาคืน เข้าไปกราบขอขมาลาโทษที่หึงพระ กราบขอขมา ขอขมาว่าเราทำสิ่งใดผิดพลาดหรือเปล่า”

มันไม่ใช่ เห็นไหม คุณ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงยมกปาฏิหาริย์กับพวกเดียรฉัตร ท่านไปยืนของท่านลอยขึ้นไปอยู่บนกลางอากาศ ภูเขาหนึ่งน้ำพุออกมา อีกข้างหนึ่งไฟพุออกมา ตาข้างหนึ่งไฟพุออกมา ตาข้างหนึ่งน้ำพุออกมา นี่ไง ยมกปาฏิหาริย์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

อันนี้ก็เหมือนกัน ถ้าเราดูเราเห็นอย่างนั้นมันเป็นความรู้ความเห็นที่ว่ามันเป็นว่าหลวงปู่มันมาแสดงให้เห็น ถ้าเรามิตเห็นอย่างนั้น นิमितเห็นอย่างนั้นมันเป็นความดีใจ มันเป็นความดี

สิ่งที่ว่าเวลาคนที่ประพฤติปฏิบัติถ้ามันยังรู้เห็นไม่ได้ทางจิต นอนฝันถึงครูบาอาจารย์ก็ยังมีความสุขนะ นอนฝันว่าหลวงตาพระมหาบัวท่านมาสอนในฝัน หลวงปู่มันท่านมาสอนในฝัน นั่นความฝัน อันนั้นก็บุญกุศลของตนเอง มันเป็นความปลื้มใจของคนคนนั้นนะ

แต่ถ้าเรานั่งภาวนา นี่เขานั่งภาวนานะ ไม่ได้หลับ นั่งภาวนาอยู่ แต่จิตมันดีใจ พุทโธได้เรื่อยๆ แล้วมันมีความสุขของใจ ใจมันสงบระงับขึ้นมา มันก็มีภาพหลวงปู่มันเกิดขึ้น

เราจะยกตัวอย่างเช่นเวลาแม่ชีแก้ว เวลาแม่ชีแก้วเวลาภาวนาไป แม่ชีแก้วเป็นผู้ที่มีอำนาจวาสนามาก จิตของท่านทะลุปรุโปร่ง มันได้อภิญญามาก่อนที่ท่านจะได้มรรคได้ผลไง นี่มันเป็นนิสัยเดิมของท่าน แล้วพอเป็นนิสัยเดิมของท่าน ท่านก็ติดตรงนั้น ติดความรู้ความเห็น อันนั้นเป็นผู้วิเศษ แต่ยังชำระกิเลสไม่ได้ไง

เวลาหลวงตาพระมหาบัวท่านไปแก้ เพราะท่านก็รู้ว่ามันมีอะไรค้างคาใจอยู่ แต่ตัวเองก็ทำอะไรไม่ได้ ก็ติดในความรู้ความเห็น นรกสวรรค์ต่างๆ ไปเที่ยวไปเห็นไปรู้ไปหมด รู้อดีตอนาคต รู้ของมันอยู่อย่างนั้นนะ แล้วมันก็สำคัญตนว่าตัวเองเป็นผู้วิเศษไง แต่กิเลสยังไม่ได้แก้เลย

เวลาหลวงตาพระมหาบัวท่านไปฟัง อ้อ! จิตนี้ส่งออก อภิญญาที่รู้ต่างๆ คือการส่งออกทั้งหมด การส่งออกไป กิเลสมันอยู่เบื้องหลัง พอกิเลสอยู่เบื้องหลังมันก็สบายใจ มันก็หลอกออกไปว่าให้ส่งออกไปข้างนอก มันก็ปลอดภัยไป

หลวงตาพระมหาบัวเวลาจะเริ่มแก้ไข ส่งออกสัก ๕๐ เปอร์เซ็นต์ก็ได้ รุ่งไว้สัก ๕๐ เปอร์เซ็นต์ได้ไหม

นี่คือการฝึกหัดเริ่มต้น ไม่ให้ส่งออก จิตเป็นสมาธิๆ สัมมาสมาธิคือสัมมาสมาธิ สิ่งที่เราเห็นเป็นสมาธิแล้วมันส่งออก ส่งออกไปด้วยกำลังของคนที่ใหญ่โตมันก็ส่งออกได้มาก กำลังของคนทีเล็กน้อยก็ส่งออกได้น้อย มันอยู่ที่กำลังของจิตแต่ละบุคคลมันไม่เท่ากัน ถ้ากำลังของจิตของคนไม่เท่ากันมันจะรู้เห็นต่างๆ มันแตกต่างกัน แต่ถ้าแตกต่างกัน มันส่งออก ส่งออกเป็นคุณสมบัติเดิมของเขา

ฉะนั้น เวลาคุณสมบัติเดิมของเขา ครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นจริง “รุ่งไว้ ๕๐ ก่อนก็ได้ ส่งออกครึ่งหนึ่ง รุ่งไว้ครึ่งหนึ่ง”

“โอ้ย! มันไม่ได้ มันไม่ได้”

เพราะมันเคยตัว ไม่ได้หรอก คนมันเคย โทษนะ สันดานเก๋ยาก สันดานของคนมันเคยเป็น แล้วไม่ให้มันทำ มันยากมาก แต่ยากมากมันก็ต้องทำ เพราะอะไร เพราะนี่คือการแก้จิต ถ้าทำไม่ได้ ออกไป ไล่ออกเลย

เวลาไล่ออกไปแล้ว ไปพิจารณาของท่านด้วยตัวของท่านคนเดียวไง เราก็เป็นอยู่อย่างนี้ มาดั้งเดิม ใต้ความรู้ความเห็นต่างๆ เราก็รู้มาดั้งเดิม แล้วมันได้ประโยชน์อะไรขึ้นมาบ้างละ มัน เป็นจริงเป็นจังอะไรขึ้นมาบ้างละ ถ้าอย่างนั้นเราก็ลองดูสิว่าท่านสอนอย่างไร ก็ลองทำตามที่ท่านสอนดูบ้างก็ได้ ก็เริ่มรู้ไว้ๆ ไร้ ไร้ จิตรู้ไว้

ที่เราทำๆ กันเป็นสมาธิไม่เป็นสมาธิยังไม่รู้เลย แล้วจะรู้อย่างไร เอาอะไรรู้

สติรู้ได้ ความรู้สึกเรา เราคิด เรานึกถึง พยายามระลึกให้มันอยู่ ระลึกไม่ให้ความคิดมัน พุ่งออกไปข้างนอก พอรู้ไว้ๆ มันเกิดภาพอย่างนี้ เกิดเป็นภาพหลวงปู่มันเข้ามานะ ตัวเองนี่นะ นั่งอยู่เป็นซากศพ หลวงปู่มันเข้ามาเอาไม้มาชี้ๆ ภายนี้แตกออกหมดเลย แตกออกหมดเลย เหลือแต่หัวใจไว้

เห็นไหม เวลาแม่ชีแก้วเห็น เขาเห็นอย่างนั้น แต่แม่ชีแก้วเห็นอย่างนั้น เห็นเพราะเขามี พื้นฐานของเขา พอเห็น เขามหัตศจรรยไ้ พอมหัตศจรรยขึ้นมา อ้อ! มรรค ๘ มันเป็นอย่างนี้เอง วิปัสสนามันเป็นอย่างนี้

วิปัสสนาคือมันต้องใช้กำลังของสมาธิแล้วรู้ไว้ ไร้ไว้ให้มันเกิดมรรคเกิดผลในตัวของมันเองไง เพราะเกิดมรรคเกิดผลในตัวของมันเอง เห็นกายของตนมันแตกสลายไป มันย่อยสลายไป หลวงปู่มันเอาไม้มาชี้ๆ ให้ดูเลยด้วย เขี่ยแล้วยังบอกว่า นี่ไงๆ เห็นไหม

พอมันเห็นเข้านะ โอ้โฮ! มันมหัตศจรรย แต่เดิมส่งออกไปรู้หมดนะ เทวดา อินทร์ พรหมที่ ไหนก็รู้ก็เห็น นรกอเวจีไปเที่ยวมาทั้งสิ้น ที่ไหนรู้หมดเลย แต่ตัวเองแก้อะไร ตัวเองรู้อะไร

แต่เวล่าย้อนกลับมา ไร้ไว้ๆๆ สมาธิไม่ส่งออก ไร้ไว้เข้ามามันก็ย้อนเข้ามาภายใน นี่ไง ปัญญาในพระพุทธศาสนาคือทวนกระแสกลับ กลับเข้าไปสู่ใจของตน กลับเข้าไปสู่ต้นเหตุใจ สู้ ติจิต จิตเริ่มต้น จิตที่มันอยู่ส่วนลึกนั้นนะ เวลามันย้อนกลับเข้าไป เวลามรรคมันเกิดขึ้นมา โอ้โฮ! มันมหัตศจรรย เข้าขึ้นมารีบขึ้นไปกราบท่านเลย

ท่านบอก “ไป ไม่ให้ขึ้นมา”

“เดี๋ยวก่อนๆ ขอเล่าให้ฟังก่อน”

ก็เล่าให้ฟังว่า เวลาไปแล้วมันหมดที่พึ่ง มันแบบว่าทำด้วยตัวเองก็ทำมาตั้งแต่เด็กจนอายุจนป่านนี้ แล้วก็ทำมาด้วยตัวเองทั้งสิ้น หลวงปู่มันสอนก็สอนเป็นครั้งเป็นคราว เพราะหลวงปู่มันท่านบอกว่ามันเป็นผู้หญิงเข้ามาใกล้ คนเขาติเตียน ถ้าเป็นเด็กผู้ชายนะ ท่านจะพาบวชเณรไปเลย ท่านมองถึงอนาคตรู้เลย แต่เป็นผู้หญิง ปล่อยไว้เนี่ยแหละ ต่อไปอนาคตมันจะมีคนมาแก้เองแหละ สุดท้ายหลวงตาพระมหาบัวท่านก็มาแก้ เวลาแก้ก็มาเห็นนี้ไง เห็นภาพต่างๆ เห็นภาพแต่ไม่ได้ส่งออกไป

เวลาส่งออกเหมือนเราไปเที่ยว เราไปทัวร์ เราไปทัวร์แล้วต้องเสียเงินซื้อทัวร์ แล้วก็ไปทัวร์กลับมา ก็โอ้ย! สนุกครึกครื้น เราไปทัวร์ไง แต่มันรังไว้ๆ ไม่ไปทัวร์ จะทัวร์ในร่างกายนี้ จะพิสูจน์ในร่างกายนี้ พอมันย้อนกลับมา กำลังมันพิสูจน์ในร่างกายนี้ ภายนี้มันเริ่มย่อยสลายลงเลย นี่พูดถึงว่าในการประพฤติปฏิบัติของแม่ชีแก้ว

อันนี้ก็เหมือนกัน เรานั่งสมาธิไปๆ เวลามันเห็นหลวงปู่มันผุดขึ้นมาต่อหน้า แล้วเห็นไฟฟุ้งออกมาจากร่างกายของท่าน

โอ้ย! ถ้าเป็นเรานะ เราจะนั่งนิ่งๆ เลยนะ ให้ท่านแสดงศักยภาพให้เราเห็นได้มากไปกว่านั้นเลย

นี่พูดถึง แต่เวลามันตกใจใจ ตกใจว่า โอ้ย! เราไปสบประมาทอะไรท่าน เราไปสบประมาท

ถ้าถอนกลับมา ถอนกลับมาที่พุทโธ ถ้ากลัวนะ กลับมาที่พุทโธ

นี่ลูกเลย เนื้อตัวสั่นหมดเลย

นี่มันเป็นพื้นฐาน คนที่ประพฤติปฏิบัติมันที่พื้นฐาน เราได้เคยทำสมาธิมาบ้างหรือไม่ เรามีพื้นฐานของเรามา เราเข้าใจเรื่องอะไรบ้าง ถ้ามันเข้าใจนะ แต่ถ้าคนไม่เข้าใจ เวลาปฏิบัติ โอ้ย! ไปเที่ยวสวรรค์ ไปเที่ยววนรก ไปเที่ยวอะไร

ไปทำไม มันเป็นไปได้ที่มันรู้มันเห็นอย่างนั้น เพราะอำนาจวาสนาบารมีของคนมันเป็นอย่างนั้น แต่นี่คือต้นทุนนะ ต้นทุนถ้าเราไปอย่างนั้นบ่อยครั้งเข้า หลักรใจของเรามันจะเบาบาง

ลงเรื่อย ๆ จากภาพที่จริงก็จะเป็นภาพที่ทิ้งจริงทิ้งปลอม แล้วถ้ายังไม่สำนึกได้นะ มันจะเป็นภาพจินตนาการแล้วละ มันจะเป็นภาพปลอม ๆ แล้วละ เพราะกำลังมันได้ใช้มากไปแล้ว

แต่ถ้าเราไม่ใช่สิ่งนั้น เรากลับมาพุทโธ ๆ เรากลับมาทำความเข้าใจเข้ามา ถ้าใจสงบแล้วกลับมา กลับมาพิจารณา พิเคราะห์สติปัฏฐาน ๔ เวลามันชำระเป็นขั้นเป็นตอนเข้าไปนะ มันโดยไม่มีกิเลสแล้วนะ สภาพที่ว่าไปรู้ไปเห็น อันนี้เป็นนิสัยเลย มันเป็นมาตรฐานเลย ถ้าเป็นมาตรฐานมันจะเป็นคุณสมบัติของมัน นี่พูดถึงว่าถ้ารู้ถ้าเห็นอย่างนั้น

ฉะนั้น เวลาบอกว่า รู้เห็นสิ่งนี้แล้วมันเป็นความดี หรือมันเป็นสิ่งผิดพลาดของเราที่เราไปทำความเสียหายนั้น

มันเป็นเรื่องของความดี มันเป็นเรื่องสิ่งที่เราประพฤติปฏิบัติแล้วเราเห็นหลวงปู่มัน

มีครูบาอาจารย์หลายองค์ เวลาท่านประพฤติปฏิบัติ อย่างเช่นที่ว่า หลวงปู่ฝั้น หลวงตาพระมหาบัว หลวงปู่มั่นท่านกำหนดจิตไปดู ท่านกำหนดจิตแล้วมา ท่านดัก ท่านคอยบอก คอยสอน คอยแนะ อันนั้นมันเป็นปัจจุบันเลย

แต่ของเรานี้เราเห็นของเราอย่างนี้ ถ้าภาษาเรานะ มันเป็นสัญลักษณ์ไง สัญลักษณ์ของหลวงปู่มันมาแสดงให้ดู หลวงปู่มันมายื่นให้ดูเลย แล้วเวลาออก ออกเป็นลำแสงเลย โอ้ย! ตกใจเลย

พอรู้ว่ามันเป็นความดีก็อยากจะได้อีก ถ้าอยากจะได้อีก มันจะได้ไม่ได้มันอยู่ที่วาสนานะ วางสิ่งนี้ไว้ มันเป็นเรื่องที่หลวงปู่มันท่านมาแสดงให้เราเห็น หลวงปู่มันมาแสดงให้เราพบ เพราะคำว่า “แสดง” นี่เพราะเรานั่งสมาธิ สติสัมปชัญญะสมบูรณ์แบบ ไม่ใช่นอน ถ้าฝันก็เป็นเรื่องหนึ่ง ฝันก็เป็นเรื่องหนึ่ง

มันลึกหรือตื้น

ถ้าลึก ๆ นะ ครูบาอาจารย์ที่ท่านรู้ในแนวลึกนะ ท่านจะรู้อะไรมากกว่านี้เยอะแยะเลย แต่รู้อันนั้นมันเป็นรู้เรื่องของอภิญญา รู้เรื่องของวิญญูะ รู้เรื่องของสามโลกธาตุ มันไม่สำคัญเท่ากับรู้กิเลสในใจของตนสำคัญกว่า

อริยสัจ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์สอน
ลงที่อริยสัจ ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์

อันนั้นมันเป็นอำนาจวาสนาบารมีของคน คือคนเราสร้างบุญสร้างกรรมมามันมีกำลัง
แตกต่างกันไป ถ้ากำลังแตกต่างกันไปแล้วความชอบของคนก็แตกต่างกันไป ความแตกต่างกัน
ไป เวลาเกิดสิ่งใดแล้วมันก็แตกต่างกันไป

แต่จะแตกต่างมากน้อยขนาดไหน เวลาคนที่ประพฤติดุปฏิบัติ อริยสัจมีหนึ่งเดียว แก่
กิเลสเหมือนกัน ฆ่ากิเลสเหมือนกัน จะเป็นปัญญาวิมุตติ เจโตวิมุตติ จะเป็นประเภทไหนก็ต้อง
ย้อนกลับมาเข้าสู่หัวใจของตน นี่คือนิพพานศาสนา

พระพุทธศาสนาสอนทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ สอนมรรค ๘ สอน
การกระทำอันนี้ แล้วสิ่งที่รู้ที่เห็นได้มานี้มันเป็นอำนาจวาสนาของแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน

จะบอกว่ามันไม่มีไม่ได้ แล้วถ้ามี ถ้ามีเป็นความดีไหม ถ้ามีมันก็เป็นประโยชน์กับตน แต่
ถ้าไปติดก่อน มันจะเป็นความดีของเรา มันเลยกลายเป็นการติดใจ เป็นการติดที่เราควรจะได้
สัจจะความจริง ได้มรรคได้ผลในพระพุทธศาสนา มันเลยไปได้แต่จิตนิสัย คือบุญกุศล บารมีที่
สร้างมา นั่นเป็นเรื่องของโลก นั่นเป็นเรื่องของวิญญูะ ผลของวิญญูะคือผลของการทำดีทำชั่วมา
มันให้ผลอย่างนั้นๆ ให้ผลอย่างนั้นเป็นพื้นฐานให้มาประพฤติดุปฏิบัติให้เข้าถึงอริยสัจ ถ้าเข้าถึง
อริยสัจได้ เห็นไหม ฉะนั้น ถ้าเข้าถึงอริยสัจได้ ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์

ทำความเข้าใจเข้ามาแล้วน้อมไปสู่สติปัฏฐาน ๔ กาย เวทนา จิต ธรรม แล้วจับ
ยกขึ้นสู่วิปัสสนา แล้วถ้าวิปัสสนา คือวิปัสสนากิเลสตัดค้นหาความทะยานอยากของตน มันจะ
เป็นประโยชน์ตรงนั้น

นี่พูดถึงว่า ถ้ารู้ถ้าเห็นแล้วนะ สิ่งนี้ผ่านไป มันอยู่ที่อำนาจวาสนาของคนที่ไม่รู้ใครเห็น
สิ่งใด ถ้ารู้เห็นอย่างนี้ ครูบาอาจารย์บางองค์ หลวงปู่มั่นท่านมาสอนเลย เวลาสอนมัน
เหมือนกับการโต้ตอบกันแหละ ให้ทำอย่างนั้น ใ้สงสัยก็ถามอย่างนั้น มี แต่เป็นเรื่องส่วนตัว
ของท่าน ถ้าเป็นผู้ที่ประพฤติดุปฏิบัติเป็นพระกรรมฐาน ในวงกรรมฐานนะ ท่านเก็บลับ เก็บไว้ใน

ใจ เวลาจะพูดก็พูดกับครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมๆ ถ้าเป็นธรรมท่านฟังได้ ท่านเข้าใจได้ แล้วมันเป็นข้อเท็จจริง

เอตทัคคะ ๔๐ องค์ไม่เหมือนกันตรงนี้ ครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติมา มันก็เหมือนกันตรงนี้ มันไม่เท่ากันตรงนี้ แต่อริยสัจมีหนึ่งเดียว อริยสัจมีหนึ่งเดียว เวลาชำระกิเลสเหมือนกันหมด ถ้าชำระกิเลสต้องเป็นสมุจเฉตพหาน ชำระล้างสังโยชน์ ปลดปล่อยสังโยชน์ออกจากใจทั้งหมด เวลากิเลสขาด ดั่งแขนขาด เป็นชิ้นเป็นตอนเข้าไป

นี่พูดถึงว่าข้อเท็จจริงนะ มันต้นลึกแตกต่างกัน แล้วเวลาที่เห็น ยกขึ้นมาให้เห็นว่า ถ้าเป็นความฝัน ถ้าฝันเป็นมงคลก็เรื่องหนึ่ง ถ้าเป็นความฝันตื่นๆ ฝันว่าหลวงปู่มันก็ได้ มีคนฝันถึงหลวงปู่มัน มีคนเห็นหลวงปู่มันเยอะเยอะไปหมด

แล้วเวลานั่งสมาธิ ถ้าเห็นแบบนี้ เห็นแล้วมันยังมีแบบว่ามีไฟ มีพลังงานเปล่งประกาย ออกมาจากตัวของท่าน

ถ้าเรามีสติสัมปชัญญะนั่งเฉยๆ แล้วคุณะว่าหลวงปู่มันท่านจะมาเตือนอะไรเรา หลวงปู่มันท่านจะมาบอกอะไรเรา แล้วถ้าสิ่งที่รู้เห็นแล้วมันก็เป็นมงคลกับผู้ที่รู้เห็นแล้ว แล้วถ้ามันจะไม่เห็นอีกมันก็ไม่เป็นปัญหา สิ่งนี้มันเป็นขวัญและกำลังใจของผู้รู้ผู้เห็นนั้น แล้ววางไว้ ไม่ต้องไปตกใจ

สิ่งที่ตกใจๆ มันมีอยู่ ๒ อย่าง เพราะเรามีศรัทธาความเชื่อใช่ไหม เราคิดว่ามันเป็นการสพบระมาทท่านหรือไม่ ท่านถึงมาแสดงภาพอย่างนี้ให้เราเห็น

เราไม่ได้สพบระมาทท่าน เราเคารพบูชาท่าน แล้วถ้ามาเห็น ท่านก็ไม่ได้มาเห็นแบบมาลงโทษ ท่านมาให้เห็นถึงคุณธรรมไง ถ้ามองรูปหลวงปู่มัน แสงพลังงานนั้นคือความสะอาดบริสุทธิ์ คือความจริงในใจของท่าน เราก็พยายามทำให้เราเกิดได้เป็นอย่างนี้บ้าง

นี่พูดถึงว่า สิ่งที่เราที่เห็นนี้เป็นมงคล ไม่ใช่เป็นโทษ แต่อย่าไปติดมันนะ อย่าไปอยากรู้ อยากเห็นจนเป็นทุกข์เป็นยาก มันปั่นแต่งไม่ได้ เวลามันเป็น มันเป็นโดยปัจจุบัน มันมาโดยข้อเท็จจริง เราจะไปปั่นไปแต่ง ไม่เป็นอย่างนั้น ถ้าปั่นแต่ง เป็นกิเลสแล้ว เป็นความอยากแล้ว เป็นความต้องการของเราแล้ว อันนั้นไม่ทำ

เราทำสมาธิของเราไป เราทำความสงบของใจเราต่อเนื่องไปแล้วฝึกหัดต่อเนื่อง แล้วจะ
ได้รู้เห็นอีกหรือไม่แล้วค่อยว่ากันต่อไปนะ จบ

ถาม : เรื่อง “กราบขอขมาครับ”

การนั่งสมาธิทำไมทรมานมากครับ เป็นไปได้อย่างไรครับที่จะสามารถนั่งได้ทั้งคืนครับ

ตอบ : นี่คือนั่งสมาธิเนาะ สิ่งที่ว่านั่งสมาธิมันทรมานมากครับ

ใช่ มันเป็นการจับขึงมามัดไว้ จิตใจของคนโดยธรรมชาติของมัน มันคิดได้ร้อยแปดพัน
เก้า มันเป็นอิสระทั้งนั้นนะ แล้วเรามาบังคับสมาธิเราก็กังคับมันให้มันสงบไป แล้วให้สงบโดย
วิธีการของเรา เรายังทำของเราไม่ได้ มันแสนจะทรมาน

คนไม่เคยนั่ง แค่มารยาทเด็กๆ สอนให้มันนั่ง มันยังนั่งไม่ได้เลย แล้วเรา เราจะนั่งเพราะ
อะไร เราจะนั่งเพราะว่าเราจะปฏิบัติบูชาของคัมภีร์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราจะค้นคว้าหา
พุทธะในใจของเราไป แล้วถ้าค้นคว้าพุทธะในใจของเรา เรามีเจตนา มีความตั้งใจ เวลานั่งไปก็
ทรมานอย่างนี้ คนนั่งใหม่ๆ เป็นทุกคนนะ ทำอะไรก็ทำได้ โอ้ย! งานทุกอย่างทำได้หมดเลย ให้
นั่งเฉยๆ นั่งไม่ได้

หลวงปู่ฝั้นท่านพูดบ่อย งานอะไรก็ทำมาแล้วทั้งสิ้น เวลาให้นั่งเฉยๆ นั่งไม่ได้ นั่งไม่ได้
นั่งไม่ได้เพราะอะไรละ

นี่ไง หยาบ กลาง หรืออย่างเบาบาง ถ้ามันเป็นไปได้ให้มันเป็นไปได้

ฉะนั้นบอกว่า แล้วเป็นไปได้อย่างไรที่จะนั่งได้ตลอดทั้งคืน

เวลาเริ่มต้น เวลานั่งไม่เป็นก็ทรมานมาก เวลามันนั่งเป็นแล้วนะ นั่งทั้งวันทั้งคืนๆ คนที่
นั่งได้มันนั่งได้อยู่แล้ว แต่ไม่ใช่เป็นการประกวดว่าจะต้องนั่งทั้งคืน จะนั่งห้านาทีสิบนาที ชั่วโมง
หนึ่ง สองชั่วโมง จะเดินจงกรมก็ชั่วโมง มันเป็นเรื่องถนัด มันไม่ใช่จำเป็นว่าจะต้องนั่งทั้งคืน

มันมีคนมีความพยายามที่จะนั่งตลอดรุ่งๆ หลายๆ คนที่พยายามกระทำนะ พยายาม
กระทำ พยายามกระทำมันก็เป็นพยายามกระทำอันหนึ่งไป แต่ความจริงแล้วมันไม่ใช่ นั่นเป็น
ความเพียรๆ

ความจริงเวลานั่งมากน้อยแค่ไหนก็ได้ ถ้าจิตมันสงบเป็นสมาธิได้ พอ แล้วถ้านั่งสงบแล้ว
เรายกขึ้นสู่วิปัสสนาได้

แล้วสิ่งที่ว่าเวลานั่งสมาธิทำไมมันทรมานมากขนาดนี้

ทรมานมากเพราะไม่เคยทำไง คนที่ทำงานจนชำนาญแล้วเขาทำงานง่าย ๆ ใจ ดูคนขับรถสิ
มันใช้นิ้วหมุนนะ โอ้ย! มันคุม มันนั่ง ความชำนาญของเขา

นี่ก็เหมือนกัน เวลาคนที่เขานั่งสมาธิ ถ้าเขานั่งเป็น นั่ง ทำแล้วได้ผล เขาชำนาญของ
เขา ใจนั่งทั้งคืน หลวงตาท่านทำเป็นประจำ ทำเป็นประจำนี้ไม่ใช่ทำอวดใครนะ ทำเพื่อจะชำระ
ล้างกิเลส

คนเราเกิดมาปรารถนาความสุขทั้งนั้นนะ มันอยากสะดวกอยากสบาย อยากจะนอนดี
แปลง อยากจะทำอะไรด้วยความสะดวกของเราอิสรภาพ แล้วเวลาคนมาภาวนาบอกว่ามันจะ
ได้บุญตรงไหน

ก็ได้บุญตรงนั้นแหละ บุญกิริยาวัตถุ เรามีสิทธิเสรีภาพจะทำอะไรก็ได้ เราเสียสละบูชา
พระพุทธเจ้า นี่เราเสียสละบุญ เสียสละความอิสรภาพของเราบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้า บูชาเพื่อจะค้นคว้าหาพุทธะในใจของเรา แล้วถ้ามันฝึกหัดได้ตามเป็นจริงมันจะมี
ความสุขมาก จากที่ว่าทุกข์นี่แหละ มันจะมีสุขเลยละ

ฉะนั้นถึงว่า การนั่งสมาธิทรมานมาก

ทรมาน ทรมานสำหรับคนไม่เป็น คนไม่เคย

อย่างเรานี่เกณฑ์เลย ทำสวน ชักร่องทำสวน ไม่เคยทำ ไปขุดนี้มือแตกหมดนะ มือไม้
แตกหมดนะถ้าคนไม่เคยทำ ชาวสวนเขายิ้ม ๆ เลย เขาทำทุกวัน ชาวสวนเขาลอกร่องของเขา
เขาทำเป็นงานประจำปีของเขา ใจเราลงไปเกณฑ์ไปสิ โอ้โฮ! มือเท้าแตกหมดนะ แล้วทำเสร็จ
แล้วเขามานะ อู๋! เสียเวลา ทำไมไม่ได้ผลอีกต่างหาก

นั่งสมาธิเหมือนกัน เราไม่เคยทำไง จะบอกว่านั่งสมาธินี้ทรมานมาก นี่คำถามนะ

มันฟังแล้วมันสงสัย แต่เราก็เคยเป็นแบบนี้ เราฝึกหัดนั่งใหม่ๆ เรายังนะ หลับตา นึกว่า ๕ ชั่วโมง ลืมตามา ๒ นาที เวลานั้น เพราะใหม่ๆ ใหม่ๆ เราก็เป็นวัยรุ่นนะ หัดภาวนา ใหม่ๆ เราก็หัดนั่งเอง กลางคืนก็นั่งสมาธิ ก็คิดว่าตัวเองทำได้ โอ้! มาสมัยนี้ย้อนกลับไปแล้ว เออ! เด็กเล่นขายของ แต่มันก็เป็นวิมุติภาวะที่คนมันเจริญเติบโตมามันก็เป็นแบบนี้แหละ

มันทรมานมากไหม ก็ทรมาน ถ้าคนมันสร้างบุญกุศลมานะ การทรมานมันก็เบาบางลงบ้าง แต่ถ้ามันไม่ได้สร้างบุญกุศลมา เราก็ต้องมาสร้างตอนนี้ไง เราก็ต้องมาสร้าง มาสร้างของเรา มาทำปฏิบัติของเราให้มันพอใจ ถ้ามันเห็นคุณเห็นประโยชน์ มันทำของมันได้ แล้วถ้าเห็นคุณเห็นประโยชน์เขาทำได้ต่อเนื่องนะ นั่งได้เวลายาวขึ้น ดีขึ้น แล้วเอาชนะกิเลสของตน เอาชนะความคิดนะ

เวลานั่งแล้วความคิดมันต่อต้าน ความคิดมันร้ายแปด พุทโธไม่ได้นะ พุทโธๆ คือเอาชนะมันไง สติสัมปชัญญะบังคับ พุทโธๆ พุทโธจนมันกลมกลืน ใจที่ต่อต้านเบาแล้ว ใจต่อต้านน้อยลงแล้ว พอที่ต่อต้านน้อยลง

ทางการแพทย์ไง นั่งสมาธิไม่ได้เพราะว่าเลือดลมมันเดินไม่ได้ มันไปทับแขนขา แล้วคนนั่งตลอดรุ่งละ เวลาคิดทางวิทยาศาสตร์ไม่ได้ทั้งนั้นนะ ทำอะไรก็ไม่ได้ แต่เวลาคนไปทำแล้วมันได้ละ

มันทำได้ มันทำได้ ถึงเวลาทำได้ต้องเป็นการฝึกหัด มันต้องมีการฝึกหัด นี่ไง พระบวรใหม่มามีข้อวัตรปฏิบัติ ฝึกหัด ฝึกหัดให้ได้จริง ให้ได้นิสัย แล้วเวลาทำขึ้นไปนะ เช่น ถ้าไปอยู่กับหลวงปู่ชอบ หลวงปู่ชอบท่านเดินจงกรมเก่งมาก ไปเห็นท่านทำก็ทำตามท่าน มันก็เลยได้นิสัยชอบเดินจงกรมมา

นี่มันอยู่ที่การฝึกหัดของเรา ถ้าฝึกหัดของเราเนะ ใจที่ว่าทรมานมาก มันจะกลายเป็นสุขมาก

การทรมานมากนี่คือต้นทุน แล้วถ้าจิตมันสงบได้นะ มันจะเป็นความสุข ถ้าความสุขเกิดขึ้นมา เกิดขึ้นมาจากใจมันปลอดโปร่ง ใจมันเป็นสมาธิไง

แล้วถ้านั่งสมาธิทรมานมาก แล้วเป็นไปได้อย่างไรจะนั่งได้ตลอดทั้งคืน

เขาทำกันได้ เขาทำกันมาแล้ว แต่ต้องเป็นคนที่มีความเชื่อที่เขาทำของเขาได้

นี่ของเรา ถ้าเราอยากได้นิพพาน อยากได้ทำคุณงามความดี เราก็ตั้งใจเจตนาที่ดีงาม แล้วฝึกหัดของเรา ถ้านั่งไม่ได้ก็เดินจงกรม ยืนก็ได้ ยืน เดิน นั่ง นอน กำหนดพุทโธ จิตมันสงบ สงบที่จิต นั่งก็นั่งที่เขาจิตสงบ เดินก็เดินจิตสงบ นอนก็นอนจิตสงบ ถ้าจิตมันสงบได้ นั่นคือสัมมาสมาธิ

แล้วสุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี จิตของเราถ้ามันสงบระงับมีความสุขมาก ความสุขนั้นเกิดจากข้อเท็จจริง ไม่ได้ซื้อหา ไม่ได้แสวงหามาจากไหน แสวงหามาจากใจของตน

นี่พูดถึงว่า นั่งสมาธิมันทรมานมาก เป็นไปได้อย่างไรที่คนจะนั่งได้ทั้งคืน

อันนี้เพิ่งฝึกหัดใหม่ เวลาเราอ่านหนังสือ เราฟัง อู้อู! มันมหัศจรรย์นะ เขาทำกันอย่างนั้น เราลองดูบ้างสิ ทรมานมาก ทำอะไรไม่ได้เลย

แล้วหลอกกันมาทรมานนะ ความสุขก็ไม่เคยสอนนะ ให้หาความสุข ให้หาแต่ความทุกข์ ให้มาทรมาน...ไม่ใช่

ไ้ความสุขอย่างนั้นยิ่งเสียดายมาก ผลของมันจะเป็นความทุกข์ข้างหน้า เรามานั่งของเรา เราทรมานของเรา เหมือนคนเข้าฟิตเนสใหม่ๆ ออกกำลังกาย ออกอยู่นั่นแหละ ออกอยู่นั่นแหละ ได้อะไรมา สุขภาพแข็งแรง

นี่ไง นั่งสมาธิ ที่มันทรมานมากๆ แต่ทำบ่อย ต่อเนื่องไป เดี่ยวหัวใจแข็งแรง สุขภาพจิตดี ถ้าสุขภาพจิตดีนะ ไ้ที่นั่งทั้งคืนสบายๆ ถ้าทำได้นะ แต่ไม่จำเป็นหรอก ไม่ใช่จุดขาย

เวลาที่หลวงตาท่านเทศน์บ่อยว่านั่งตลอดรุ่งๆ คือท่านทำมาแล้วมันฝังใจ คนที่ปฏิบัติมาท่านผ่านวิฤติอะไรมาแล้วมันฝังใจ เวลาเทศน์มันออกมาเรื่อยแหละ เวลาใครผ่านอะไรมา เวลาเทศน์ ไ้ประสบการณ์ที่มันเคยทำมาแล้วมันจะออก เพราะอะไร เพราะมันเป็นอย่างนี้ ทำอย่างนี้ๆ มันจะได้อย่างนี้ๆ มันจะออก ออกมา

ฉะนั้น เวลานั่งตลอดรุ่งคือท่านทำมาต่อเนื่อง แต่หลวงปู่มันท่านก็บ๊วยไว้ว่า ม้า ม้าที่มันดีก็เขาก็ไม่ให้อาหาร ไม่ให้น้ำมัน แต่พอมันเชื่องฟังบ้าง เขาก็ให้มันกินบ้าง แล้วถ้ามันอยู่ในโอวาท มันพูดรู้เรื่อง เขาก็เลี้ยงมันธรรมดา

นี่ก็เหมือนกัน ท่านเตือนใจ ท่านเตือนว่าร่างกายสมบุกสมบันมันมากเกินไป ถ้าสมบุกสมบันมากเกินไป เราจะต้องใช้งานของเราไปอีกนะ ใช้แต่ความพอดี นี่เวลาท่านเตือน

แต่คนที่มันได้ผลแล้วมันมุมนะ มันอยากได้ มันทุ้มทุนใจ ลงทุนลงแรงเทหมดหน้าตัก ผู้เต็มที่แล้ว นั่งตลอดรุ่ง เอาชนะมันเป็นครั้งๆ มา แล้วมันชนะแล้วมันขี้เกียจ นี่เวลาชนะใจ ชนะกิเลส ชนะความขี้เกียจ ความไม่เอาไหน ความโลเลของเรา ชนะหมด พอชนะแล้วก็ทำต่อเนื่องมาๆ จนเป็นครูบาอาจารย์ของเรา

ฉะนั้นบอกว่า การนั่งสมาธิธรรมดาแล้วถ้ามันนั่งทั้งคืนมันจะทำได้อย่างไร

ทำได้อย่างไรอยู่ที่อำนาจวาสนาบารมีของคนที่ท่านทำของท่านได้ แต่ผู้ถามเนาะ ผีกัดแล้วไม่จำเป็นต้องนั่งตลอดรุ่งหรอก ถ้านั่งขนาดนี้ธรรมดา แล้วนั่งตลอดรุ่งมันจะขนาดไหน ก็เลยแหงนงอ ก็เลยไม่อยากทำไง มันไม่กล้าทำคุณงามความดีไง

ทำสิ่งนี้ได้คุณงามความดีนะ ทำทานร้อยพันหนไม่เท่ากับทำสมาธิได้หนึ่ง ทำสมาธิได้ร้อยพันหนไม่เท่ากับเกิดปัญญาหนึ่ง

เวลาเกิดปัญญา เกิดปัญญาการภาวนามันถึงได้บุญกุศล ได้บุญกุศลเพราะอะไร มันสอนให้ใจมันฉลาด สอนให้คนเราฉลาด ฉลาดอะไร ฉลาดในอารมณ์ ฉลาดในตัวเอง ไม่ติดตัวเราเอง ไม่ติดคนอื่น

เพราะติดตัวเองนะ อี้ก็มันเต็มที่แล้วจะกดเขา แต่ถ้ามันไม่มี จะไปกดใคร เขาก็ยกดเยี่ยมของเขา ถ้ามันเท่าทันตัวมันเองมันจะเกิดความสุข เกิดความดีงามในใจอันนี้

ฉะนั้นบอกว่า ถ้ามันธรรมดาผีก็กัดเท่านั้นแหละ ถ้าพอมันทำได้ มันชำนาญแล้ว ใ้การธรรมดา มันมีความรับรู้ตลอดไป แต่มันไม่ใช่ธรรมดาแล้ว มันเป็นความเพียร ความวิริยะ ความอดุสสาหะ มันเป็นความเพียรชอบ ถ้ามันชอบธรรมแล้วมันจะเกิดประโยชน์ในการประพฤติ

ปฏิบัติ เกิดประโยชน์กับเรา มัชฌิมาปฏิปทา สมดุล สมควร พอดีกับการกระทำนั้น ไม่ทรมาน
จนเกินไป เอวัง